

Pasient- og pårørendeopplæring individuelt

Endring siden forrige versjon

Nytt dokument

Hensikt

- Sikre at helsepersonell med pasientkontakt planlegger, gjennomfører, evaluerer og dokumenterer individuell pasient- og pårørendeopplæring i tråd med gjeldende lovverk.
- Målet er å styrke helsekompetansen til pasienter og pårørende.

Målgruppe

Ledere og medarbeidere som er involvert i opplæring av pasienter og pårørende i Sykehuset Østfold (SØ)

Fremgangsmåte

Bakgrunn ¹⁻⁸

Individuell opplæring inngår i behandlingsforløpet og er en aktiv, planlagt prosess som skal bidra til at pasient og pårørende får tilstrekkelig helsekompetanse. Se for øvrig [Pasient- og pårørendeopplæring – overordnet retningslinje](#).

Informasjon og opplæring forstås som dialog og medvirkning, veiledning og formidling av kunnskap.

I denne retningslinjen er pårørende inkludert i begrepet «pasient». Pårørende kan være en viktig ressurs når pasienten gis informasjon og opplæring og bør involveres tidlig. Tilby pårørende informasjon og opplæring i henhold til deres rettigheter og helsepersonells plikt.

Ansvar og roller

- Ledere på alle nivåer har ansvar for at informasjon og opplæring til pasienter og pårørende er implementert i virksomheten og at ansatte har kompetanse i helsekommunikasjon og [helsepedagogikk](#)
- Helsepersonell identifiserer pasient og pårørendes behov for informasjon og opplæring, tilbyr, planlegger, gjennomfører, evaluerer og dokumenterer.

Gjennomføring ²

Individuell opplæring kan deles inn i forberedelse, planlegging, gjennomføring og evaluering. Hver del er avgjørende for å kunne tilpasse opplæring til den enkelte.

Se [Pasient- og pårørendeopplæring individuelt – sjekkliste](#)

Dokumentasjon ⁹⁻¹¹

Opplæringen skal dokumenteres i pasientens journal (DIPS) etter gjeldende retningslinje for å sikre forsvarlig oppfølging av pasient og pårørende

- Journalen skal inneholde opplysninger om råd og informasjon pasienten har fått, og hovedinnholdet i rådene og informasjonen
- Pasientens behov for videre opplæring må inngå i meldinger til kommunen/fastlege via PLO-meldinger eller dialogmelding, avhengig av pasientens status, se [PLO - og dialogmeldinger i DIPS ARENA, metodebok.no](#)
- Opplæringen kodes i tråd med gjeldende kodeverk og i tråd med [Pasient- og pårørendeopplæring - lærings- og mestringsaktivitet, koding og takst](#)

Referanser

F/3.4-01	PLO - og dialogmeldinger i DIPS ARENA, metodebok.no
F/12.2-02	Pasient- og pårørendeopplæring - lærings- og mestringsaktivitet, koding og takst
F/12.2-04	Pasient- og pårørendeopplæring – overordnet retningslinje
F/12.2-17	Pasient- og pårørendeopplæring individuelt – sjekkliste

Vedlegg

V01	Pasient- og pårørendeopplæring individuelt, metoderapport (F/12.2-13)
V02	Pasient- og pårørendeopplæring - individuelt, dokumentasjon av litteratursøk (F/12.2-15)

Referanser

1. Helse- og omsorgsdepartementet. (2024). Nasjonal helse- og samhandlingsplan 2024-2027. (Meld.St.9.(2023-2024) Hentet fra <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/nasjonal-helse-og-samhandlingsplan-2024-2027-kortere-ventetider-og-en-felles-helsetjeneste/id3028011/>
2. «Patient education practice guidelines for health professionals” (Guideline, Health Care Education Association (USA), Madison WI; 2021); <https://www.hcea-info.org/patient-education-practice-guidelines-for-health-care-professionals>
3. Nasjonal kompetansetjeneste for læring og mestring innen helse (2018) Didaktisk relasjonsmodell. Hentet fra: <https://mestring.no/helsepedagogikk/pedagogisk-tilnaerming/didaktisk-relasjonsmodell/>
4. Pasient- og brukerrettighetsloven. (1999). Lov om pasient- og brukerrettigheter (LOV-1999-07-02- 63) Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-07-02-63/>
5. Helse- og omsorgsdepartementet. Forskrift om habilitering og rehabilitering, individuell plan og koordinator (2012) Hentet fra: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2011-12-16-1256>
6. Helsepersonelloven. (1999) Lov om helsepersonell mv. (LOV-1999-07-02-64). Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-07-02-64>
7. Nasjonal kompetansetjeneste for læring og mestring innen helse (2018). Pedagogiske tilnærminger og metoder. Hentet fra: <https://mestring.no/helsepedagogikk/pedagogisk-tilnaerming/>
8. Helsedirektoratet. (2017). Pårørendeveileder. Nasjonal veileder. Hentet fra: <https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/paeroendeveileder>
9. Pasientjournalforskriften. (2019). Forskrift om pasientjournal. (FOR-2019-03-01-168). Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2019-03-01-168>
10. Helsedirektoratet. (2015). Veileder om rehabilitering, habilitering, individuell plan og koordinator. Hentet fra <https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/rehabilitering-habilitering-individuell-plan-og-koordinator>
11. Helsedirektoratet (2025). Innsatsstyrt finansiering. Regelverk for innsatsstyrt finansiering (ISF-regelverket). Hentet fra: <https://www.helsedirektoratet.no/tilskudd-og-finansiering/finansiering/innsatsstyrt-finansiering-og-drg-systemet/innsatsstyrt-finansiering-isf>

Slutt på Prosedyre